

sveriges **100** mäktigaste inom design & arkitektur

Det bubblar i arkitektur- och design-Sverige. Under hösten kom en undersökning som visade att Sveriges arkitekter själva dömer ut den svenska samtidsarkitekturen som tråkig och feg. Efter riksdagsvalet fick vi en ny bostadsminister, som har stora utmaningar framför sig vad gäller både nybyggande och upprustning av miljonprogrammen. Detta har förstås gjort avtryck i årets maktlista.

SAMMANSTÄLLNING: HEDVIG ANDERSSON OCH EMMA ROST
FOTO: CAMILLA LINDQVIST

”BRANSCHEN I SIG MÅSTE OCKSÅ BLI MER VÅGHALSIG. JAG TROR DET FINNS BRISTER PÅ ALLA FRONTER”

1. STEFAN ATTEFALL (KD) bostadsminister (ny)

Stefan Attefall (KD) är efter valet Sveriges civil- och bostadsminister. Byggbolagen och arkitekterna fick därmed en tredje part att arbeta mot, eller med. Det är Attefall som sitter på både medlen och lagboken och som kommer att behandla några av de knivigaste frågorna som arkitektur-Sverige står inför. Genom statliga subventioner kan han påverka ambitionsnivån för både renoveringar och nybyggnation. Med kontroll över regelverket har han stora möjligheter att påverka utformningen av framtidens bostäder. En av de första frågorna han förväntas ta tag i är miljonprogrammets framtid. Attefall har bland annat påbörjat en serie så kallade temaresor till miljonprogram i Stockholm, Göteborg och Malmö. Skulle regeringen bevilja det statliga stöd för renovering som många fastighetsägare efterlyser kommer det att påverka de nästan två miljoner svenskar som bor i miljonprogramshus. Infriar han sitt löfte om förenklingar i planprocessen kommer det att välkomnas av fler än landets arkitekter. Som spindeln i nätet kan Stefan Attefall nu välja om han vill ta Sverige in i en ny arkitektonisk fas. Blir han en aktiv eller passiv maktthavare?

2. BYGGHERRARNA Projektledarna på Skanska, NCC, JM och Peab (3)

Snäva budgetar med realistiska vinstkalkyler, en konservativ bransch och byggherrar med bristande kvalitetsengagemang har blivit en bromskloss för den innovativa svenska arkitektur som många har visioner om. Byggbolagen sitter på makt att förändra men väljer att gynna ett standardiserat och därmed mer lättproducerat arkitektoniskt uttryck framför det nytänkande och experimentella. Resultatet är att den svenska arkitekturen kan beskrivas som fegast i Norden.

3. EVA KV NYGREN Arkitekt och vd för Sweco Sverige (5)

På sin tjänst som vd på Sweco basar hon över 2000 personer och leder ett av Sveriges största teknikkonultföretag. Klättrar på listan då hon i september förra året lade ytterligare mark under sin fötter när hon valdes in som ledamot i Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien. Eva Nygren har dessutom styrelseuppdrag vid Södra Timber, Fagerhult Belysning, Svensk Teknik och Arkitektthögskolan vid Umeå Universitet. ▶

en bostadsminister på 9

Vi träffade **Stefan Attefall** på hans kontor på departementet för att prata makt.

Varannan av Sveriges ledande arkitekter tycker att byggbranschen är för konservativ och att byggherrarna saknar visioner. Är svensk arkitektur feg?

– Jag känner till problemet och jag tror att det finns en hel del konservatism. En delförklaring är de många byggregler som finns och som gör det svårare att vara innovativ. Ofta har det hänt att arkitekter velat ha mer kreativa lösningar, men blivit bakbundna av de existerande reglerna. Sedan tror jag också att det finns en viss konservatism på det sättet att man väljer det säkra före det osäkra.

Några särskilt krångliga regler du tänker på?

– Regelverken har hittills gått ut på att man måste gå till väga på ett visst bestämt sätt för att uppnå ett visst resultat. Här har vi gjort en hel del under årens lopp, men vi måste göra mycket mer. Ett annat bra exempel tycker jag är att man i stadsmiljöer ställer för höga krav på att få det bullerfritt. Man har trots allt valt att leva i en stor stad så man kan inte kräva att det är lika tyst som om man bor på landet. Även planlösningar är väldigt styrda av olika regler, att det måste vara ett visst avstånd mellan, kök, badrum, sovrum. Branschen i sig måste också bli mer våghalsig. Jag tror det finns brister på alla fronter, hos kommunala byggnadsnämnder, byggherrar, byggbolag och även hos arkitekter.

Ser du dig själv som konservativ?

– Inte i de här frågorna, men jag har en väldigt negativ inställning till de fyrkantiga lösningar som skapades i miljonprogramsområdena. Just för att det blev så stereotyp. Däremot är jag oerhört förtjust i de hus som byggdes runt 1900. I Jönköping där jag bor har man precis byggt ett kulturhus som sticker ut. Det finns väldigt delade uppfattningar om huruvida

det är vackert, men jag tycker det är spännande att det skiljer sig från mängden. Varje tidsepok och generation måste prägla sin stadsmiljö och ha sina egenheter. De gamla husen är väldigt populära nu och uppfattas som mycket vackra, men stack ut på sin tid.

Vad tänker du göra inom miljonprogramsområdena?

– Det jag ser är att man försöker och lyckas bra med att med ganska små medel förnya områden och använda olika lösningar utan att det behöver bli för dyrt. Det finns dock mer att göra, det stora problemet är den enorma mängd hus som byggdes i miljonprogramsområdena.

Finns det några länder eller städer som föregår med gott exempel?

– Svårt att säga, det är oftare delar av stadsmiljöer som man kan bli imponerad av, till exempel Stockholms äldre kvarter. Jag gillar när epoker smälter samman på ett naturligt sätt. Jag älskar Stockholm och nämner gärna denna stad som ett bra exempel.

Vad vill du åstadkomma under din mandatperiod?

– Jag vill få fart på bostadsbyggandet och hitta långsiktiga lösningar med god kvalitet. Jag vill få fram mer variation och roliga lösningar, inte bara på de stora spektakulära projekten, som nya kulturhus eller motsvarande, utan även i vanliga bostadsområden där människor faktiskt bor.

Vad tror du man säger i framtiden om vår tid och vårt sätt att bygga?

– Jag hoppas de fortfarande lägger märke till våra hus och att de fortfarande har så bra kvalitet att de står kvar, jag är inte så säker på det, men jag hoppas det. Jag är rädd att en hel del av de hus som byggdes på 60- och 70-talen inte håller måttet så länge.

MÅNS BERG

Stefan Attefall (KD) fick titeln civil- och bostadsminister efter höstens riksdagsval. Det innebar att Sverige för första gången på länge fick en minister med riktigt ansvar för bostadsfrågan.

4. ANNA SÖDERHOLM Upphandlingsansvarig Kammarkollegiet (ny)

Anna Söderholm är upphandlingsansvarig på Kammarkollegiet vilket innebär att hon årligen genom ramavtal med ett femtiotal svenska och utländska möbeltillverkare köper in möbler för 400 miljoner kronor till Sveriges offentliga lokaler. Hon har därmed stort inflytande över vilka möbler vi ser i det offentliga rummet.

5. ILMAR REEPALU (S) Arkitekt och kommunstyrelsens ordförande i Malmö (1)

Ilmar Reepalu hamnade förra året högst på maktlistan för sin lyckade förvandling av en "grå arbetarstad till Sveriges hetaste arkitekturdestination". Under förra året tog han första spadtaget för det nya området Fullriggaren intill Turning Torso där 600 nya lägenheter ska byggas i vad som kan bli Sveriges hållbaraste bostadsområde. I slutet av året invigde Reepalu storsatsningen Citytunneln. Han planerar en bomässa om ungas boende i Malmö nästa år.

6. GERT WINGÅRDH Arkitekt (4)

Göteborgaren som var en starchitext innan ordet ens nått den svenska gränsen. En medial, orädd och rättfram debattör som både inspirerar och irriterar. Driver ständigt igenom nya projekt över hela landet. Både Stockholms stadsarkitekt och vice dito är rekryterade från kontoret.

7. FRONT Formgivare (9)

Fronts framgångssaga fortsätter. Charlotte van der Lanken, Sofia Lagerqvist och Anna Lindgren mottog Torsten och Vanja Söderbergs pris 2010 på 1 000 000 kronor med motiveringen att de genom interdisciplinärt arbete och kunskap om digitala möjligheter skapar nya förutsättningar med nya material. Har spridit svensk design utomlands med utställningar på MoMA i New York samt i Milano, Tokyo och Amsterdam. Nu aktuella på hemmaplan i ett samarbete med Höganäs Keramik.

8. LARS BÜLOW OCH KERSTI SANDIN

Grundare Materia Group (7)
Konkurrensen mellan inredningsföretagen har blivit stenhård. Tidigare fanns en mängd företag men i dag dominerar marknaden av Kinnarps, Input Interiör och Senab. Materia Group ägs av Kinnarps och det är Lars Bülow och Kersti Sandin som tar formbesluten hos en av landets mest inflytelserika möbelproducenter. Kersti Sandin är utöver det styrelseledamot i Sveriges Arkitekter, Stiftelsen Svensk Industridesign, Regeringens Råd för Arkitektur, Form och Design, Stiftelsen Träcentrum och Svenskt Tenn.

9. LARS DAFNÄS Designchef Ikea (2)

Det finns knappt ett svenskt hem utan någon vara från den blågula inredningsjätten. Inte ett europeiskt heller för den delen. Lars Dafnäs har huvudansvaret över vilka formgivare som får representera denna symbol för svenskheten och som i förlängningen får ha sina produkter i miljontals hem världen över.

10. FREDRIK WIRDENIUS Vd Vasakronan (8)

Det har gått två år sedan sammanslagningen mellan AP Fastigheter och Vasakronan och därmed bildandet av Sveriges i största fastighetsbolag. "Vi är på väg mot en starkare hyresmarknad vilket gör att vi hoppas kunna starta flera nya större projekt inom kort", sa Fredrik Wirdenius nyligen till tidningen Byggingindustrin.

11. INGVAR KAMPRAD Grundare av Ikea (10)

Att öppna Ikea-varuhus i Iran verkar vara lagt på is även om man enligt uppgift inte helt har övergett Mellanöstern-ambitionerna. Men Ikea expanderar ändå stadigt på flera håll och Ingvar Kamprad ligger kvar bland världens rikaste personer.

12. ROBERT WEIL Ägare av Proventus (11)

Finansmannen Robert Weil sitter på både pengar och makt och är en välkänd mecenat i konst- och kulturvärlden. Han rör sig i samma kretsar som stjärnarkitekten Daniel Libeskind och är ägare i Brio, Tom Dixon och Artek.

Fronts förvaringsmöbel Balancing boxes för Porro.

inte alls så konservativa

Thomas Stoll, arkitekt och nordisk konceptutvecklingschef på Skandia. Representerar byggherrarna.

Saknar Sveriges byggherrars visioner, är ni fega och konservativa?

– Nej, det finns höga ambitioner och vi arbetar långsiktigt. Vi på Skanska engagerar oss väldigt mycket i gröna frågor och hållbarhet. Sveriges byggbransch är konservativ, men inte för konservativ. Om man talar om ikonbyggnation är vi i Sverige kanske inte så särskilt framträdande, men utöver det är vi generellt mycket duktiga även i ett internationellt perspektiv. Svenskarna är inte fega, vi kanske däremot skulle kunna behöva bli modigare.

Hur mycket sätter budgetar och regelverk stopp för vad man egentligen vill göra?

– Riktigt bra arkitektur ska kunna motsvara de funktionella, tekniska och ekonomiska krav som finns. Man kan inte bara titta på hur en byggnad ska se ut, även om estetiken också är viktig. Jag tycker aldrig att ekonomin behöver vara ett hinder, utan snarare en spännande utmaning. Det handlar om inställning. Vad gäller reglerna så säkerställer de kvaliteten, man måste alltid se över regelverket, men jag upplever det inte som ett problem idag.

Vad vill du se mer av i Sverige?

– Hållbarhetsperspektivet och grönt tänkande. Ett tilltagande samhällsansvar från byggherrsidan är något jag ser framför mig. Att vi bygger mer utifrån stadsdelstänkande där man inte ska behöva ta bilen för att handla mjölk. Den mesta servicen skall finnas i hemkvarteren, liksom att man blandar arbetsplatser och hem inom samma områden.

Vad tror du att man säger i framtiden om vårt sätt att bygga?

– Jag tror att man ser vår tid som ett paradigmskifte, då vi gick från teori och ord till handling. Vi vet åt vilket håll vi bör gå inom byggande och samhällsutveckling, men vi är fortfarande bara i startgroparna. Det finns många aspekter såsom miljöhänsyn, hållbarhet och energieffektivitet. Hammarby Sjöstad är ett av världens bästa exempel på där man lyckats genomföra mål och ambitioner.

MÅNS BERG

"ETT TILLTAGANDE SAMHÄLLSANSVAR FRÅN BYGGHERRSIDAN ÄR NÅGOT JAG SER FRAMFÖR MIG"

2

Thomas Stoll tycker att byggbranschen visst har ambitioner och ett långsiktigt tänk.

3

”BYGGHERRARNA HAR FORTFARANDE MEST MAKT EFTERSOM DE SITTER PÅ PENGARNA. VÅR MAKT ÄR KUNSKAP”

Eva Kv Nygren basar över Sveriges största arkitektkontor med drygt 2 000 anställda. Sweco är med på ett hörn i nästan alla stora projekt.

qillar finsk arkitektur

Eva Kv Nygren, arkitekt och vd för Sweco Sverige.

Hur påverkar ni utvecklingen av svensk arkitektur?

– Vi påverkar hela processen av samhällsbyggandet. Vi har konsulter inom alla områden såsom arkitektur, miljö, energi och infrastruktur. Vi är Nordens största arkitektbyrå och är involverade i projekt i hela världen. Från ett tidigt skede skolas våra arkitekter att resepektera andra kompetenser och skapa förtroende mellan ingenjörer och arkitekter. Jag tror det betyder mycket att vara del i ett företag som ser helheter.

Vem har mest makt att påverka?

– Byggherrarna har fortfarande mest makt eftersom de oftast sitter på pengarna. Vår makt är kunskap.

Hur ser ett drömpröjekt ut för dig?

– Det är i och för sig spännande att bygga en helt ny stad från grunden, så som det görs nu i Kina. Men jag skulle ändå säga att drömmen är att få i uppdrag att omvandla ett nedgången bostadsområde till en hållbar attraktiv stadsdel. Europa är på många sätt färdigbyggt och vi är på många håll dåliga på att ta hand om det som finns och rusta upp och hitta energisnåla bostadslösningar. **Vad kommer man att säga om 100 år om vår tids arkitektur?**

– Den kommer vara värd att bevara. Men det blir svårare att läsa av exakt från vilka årtionden husen kommer ifrån. Ett nybyggt bostadshus idag kan vara svårt att skilja från ett byggt på 1980-talet. Den stora skillnaderna kommer istället avläsas på offentliga byggnader som följer aktuella trender mer. **Hur uppfattas svensk arkitektur internationellt?**

– Som högkvalitativ. Oftast kallar man det dock för skandinavisk arkitektur även om vi själva tycker det är skillnad på norsk, svensk, dansk och även finsk arkitektur.

Vi arbetar mycket med rena former och hög kvalitet. Personligen är jag väldigt förtjust i finsk arkitektur som är väldigt ren och asketisk i Alvar Altos anda. Men min favoritbyggnad i världen är faktiskt Stockholms stadsbibliotek. MÅNS BERG

17

Claesson Koivisto Rune är byrån bakom Galleri Örsta i Kumla.

13. LENA ADELSONN LILJEROTH

(M) Kulturminister (15)

Regeringen gav från och med 2010 Arkitekturmuseet ett vidgat uppdrag. Museet ska nu också agera mötesplats för form och design och tar därmed över det uppdraget från Föreningen Svensk Form. Svensk Form i sin tur får för 2011 ett verksamhetsbidrag på 2,7 miljoner kronor. Förra året fick de ytterligare 300 000 kronor för att satsa på ung svensk design. Adelsonn Liljeroth har under året visat framfötterna även inom design och hoppar upp två placeringar.

14. ANDERS SVENSSON

Vd White Arkitekter (14)

Vd för ett av Sveriges största arkitektkontor med över 500 anställda. Senast aktuell med storbygget Stockholm Waterfront.

15. BOLLE THAM OCH MARTIN VIDEGÅRD

Arkitekter (19)

Tham Videgård behåller en stark ställning i arkitektur-Sverige. Syntes på CNN i samband med att de arkitekturritade trädkojorna i Harads gjorde ringar på vattnet tvärs över Atlanten. Blev nominerade för en WAF Award för Moderna Museet i Malmö under året som gick.

16. ALEXANDER WOŁODARSKI

Stadsplanarkitekt i Stockholm (6)

Älskar att provocera och avfärdar kritik som ett tecken på bristande kompetens hos kritikern. Alexander Wolodarski är övertygad stenstadsromantiker som trots Skönhetsrådets varningar för Stockholm som ett Europas Ankeborg verkar få bygga sina torn.

17. CLAESSION KOIVISTO RUNE

Arkitektkontor (13)

CKR har mycket "cred" i arkitektur-Sverige. Under året som gick var de aktuella med

prisbelönta Galleri Örsta utanför Örebro och prestigeprojektet Nobis Hotel i Stockholm, som bidragit till att kontoret skapat sig ett namn också internationellt.

18. CHRISTER LARSSON

Arkitekt & stadsbyggnadsdirektör i Malmö (17)

Sällar sig tillsammans med Ilmar Reepalu (5) till visionärerna för Malmös expansiva områden. Christer Larsson föreläser mycket både i Sverige och internationellt. Senast sågs han på Expo 2010 i Shanghai. Ingick också i juryn för Kasper Sahlins pris.

19. HENRY JARLSSON

Koncernchef Kinnarps (18)

Kinnarps förvärvade Samas tyska verksamhet i mars förra året och årsomsättningen beräknas därmed hamna på 4,5 miljarder svenska kronor. Kinnarps är landets största tillverkare av kontorsmöbler.

20. LENA RAHOULT

Chef för Arkitekturmuseet (26)

Arkitekturmuseet har fått 10 miljoner kronor i statliga medel för att täcka sitt utökade uppdrag som går ut på att museet ska bli en plattform också för design. Tre nya sakkunniga har anställts och museet har bland annat expanderat sin repertoar genom samarbeten med Svensk Form som resulterade i höstens Konstslöjdssalongen.

21. SUNE LUNDQVIST

Vd Input Interiör (ny)

Input Interiör har specialiserat sig på att leverera möbler till kontor, hotell, skolor och sjukhus. Med över 200 anställda och kontor på 20 orter har de en stark ställning i möbel-Sverige.

22

Anneli Hultén är Göteborgs starka kvinna.

22. ANNELI HULTÉN
Ordförande Göteborgs kommunstyrelse (36)

Centrala Älvstaden är utvecklingsområdet alla pratar om i Göteborg. Område ligger centralt vid vattnet men är obebyggt. Genom att bebygga och befolka marken kommer staden att växa inåt och få en större kärna. Målet är en ekonomisk, ekologisk och socialt hållbar stadsutveckling. Anneli Hultén leder storsatsningen och tar de tunga besluten.

23. ANDERS DAHL
Vd Senab (ny)

Senab är en av de svenska interiörjättarna bara steget bakom giganterna Kinnarps (19) och Input Interiör (21). Då svenska företag har etablerat sig utomlands har Senab fått följa med genom samarbeten. Senab har en omsättning på 575 miljoner kronor.

24. ÅKE JANSSON
Vd Lammhult och Abstracta (24)

Under 2009 informerade Lammhults om att man tagit emot en order från Turkiet motsvarande 10 miljoner svenska kronor. Detta är den största enskilda ordern i Lammhults historia. Beställningen gällde en hotellinredning till det femstjärniga Point Hotel Barbaros i Istanbul.

Antelope av Monica Förster.

28

av personerna på listan är kvinnor.

Framgångarna utomlands har sedan dess fortsatt. Den turkiske arkitekten Nevzat Sayin valde förra året Lammhults möbler till prestigeprojektet The Seed.

25. OLLE LINDKVIST
Bygg- och projektchef Centrala Älvstranden (32)

Olle Lindkvist är chef över byggdelen hos det kommunala bolaget Älvstranden utveckling AB. Därmed ansvarar han för byggandet av 30 000 bostäder och 40 000 kontor. Projektet kan bli en inspiration för kommande stadsutvecklingsinitiativ.

26. MONICA FÖRSTER
Formgivare (22)

Monica Förster har oräkneliga moderna klassiker i sin portfolio och har gjort sig ett namn internationellt i samarbeten med Poltrona Frau, Tacchini, Modus, E&Y Japan, Offecct, Swedese och Zero. En av våra mest anlitade kvinnliga formgivare i världen.

27. TOM HEDQVIST
Rektor Beckmans (23)

"Hans envisa lobbning för att göra den ariska och allt dyrare privatskolan till en högskola öppen för alla har ökat och breddat det kreativa klimatet i Stockholm", skrev DN om Hedqvist i samband med en artikelserie om dolda makthavare. Han är en stor inspiratör och uppmanar unga formgivare att våga förverkliga sina drömmar.

28. MIA HÄGG
Arkitekt (20)

Mia Hägg har blivit för arkitekturen var Malin Baryard är för ridsporten, en personlighet som nått någon form av allmän kändisstatus utanför sin egen bransch. Inspirerade nyligen unga att följa sina drömmar i Plaza Kvinna.

29. MARTIN RÖRBY
Sekreterare Skönhetsrådet (25)

En viktig debattör som ständigt är aktuell i stadsplaneringsdebatten. Släpps Alexander Wolodarskis (16) skyskrapor Tors Torn igenom förvandlas Stockholm till ett Europas Ankeborg, tycker Rörby. Men det ser ut som om de avskydda tornen trots allt blir verklighet.

30. IVAR BJÖRKMAN
Rektor Konstfack (27)

Efter att stormen kring Anna Odell och vad som får göras i konstens namn har lagt sig sitter Konstfack ohotat kvar som en av Sveriges mest prestigefyllda skolor inom konst och formgivning.

31. LEIF PAGROTSKY
(S) Politiker (21)

En av de få politiker som vid upprepade tillfällen framhållit designens betydelse för den svenska tillväxten. Syns ofta och

gärna på konst- och designrelaterade evenemang. Riktade under året kritik mot Moderna Museet för att de ännu inte gjort sina utställningar tillgängliga på nätet.

32. KAROLINA KEYSER
Stadsarkitekt Stockholm (ny)

Karolina Keyser lämnade förra året Wingårdhs Arkitekter för sin nya tjänst som Stockholms stadsarkitekt. Hon blir därmed Stockholms första kvinnliga stadsarkitekt. Hon drömmer om att placera arkitektoniska landmärken både vid Slussen och i Värtahamnen. Sitter i styrelsen för Sveriges Arkitekter.

33. EWA KUMLIN
Vd Svensk Form (34)

Svensk Form tar över produktionen av tidningen Form från Arvinius förlag. Samtidigt slås tidningen ihop med arkitekturtidningen Forum och dess chefredaktör Daniel Golling (91) blir ny chefredaktör för Form. Bloggen Fru Form skrivs numera på engelska vilket skvallrar om högre internationella ambitioner.

34. JOHAN SJÖBERG
Vd Möbelriket (ny)

Möbelriket består av ett antal företag och småländska kommuner som gått samman för att marknadsföra de regionala designskatterna. Lammhult, Norrgavel, Bruno Mathsson och Källemo är några som ingår i initiativet. Ordnar varje år Möbelriksdagen för beslutsfattare i branschen.

35. KONCEPT
Arkitektkontor (ny)

Stockholmskontoret Koncept har ett finger med i spelet på de flesta uppmärksammade inredningsprojekt i huvudstaden och har genomfört projekt i ytterligare 20 länder världen över. Med restaurangerna B.A.R. och Story Hotel och butiksplaneringarna på Acne och Hunky Dory sätter de tonen för vad som är inne.

36. ZANDRA AHL
Formgivare och professor Konstfack (30)

Form-Sveriges debattlystna enfant terrible vars verk ofta kommer med ett starkt samhällskritiskt budskap. Mottog i april Föreningen Sveriges Konsthantverkare och Industriformgivares Vandrande Pinne.

37. OSCAR ENGELBERT
Vd och delägare Oscar Properties (39)

Privat byggherre med visioner som har tagit Herzog & de Meuron till Stockholm för att bygga om gasklockorna i Hjorthagen. Bjöd i november in Jacques Herzog till KTH för en minst sagt välbesökt föreläsning och diskussion om arkitektur och stadsutveckling.

38. TED HESSELBOM
Museichef på Röhsska Museet (37)

Driver landets mesta designmuseum. Tillträdde med buller och bång 2007 och kritiserades för att vara för kommersiell. Hävdar bestämt att det här med att blanda det konstnärliga och det kommersiella inte behöver vara så dramatiskt.

39. JOHAN CELSING
Arkitekt (31)

Välantlad museiarbete med många prestigeprojekt bakom sig, däribland Bonniers Konsthall och Skissernas Museum i Lund. Aktuell med 68 nya lägenheter i Helsingborg. Föreläser regelbundet om sitt arbete för Sveriges konstmuseer.

40. TORSTEN JANSSON
"Kungen av glas" (38)

Som huvudägare och styrelseordförande i Orrefors Kosta Boda driver han i princip svensk glasindustri. Köpte under året aktier i Wallenstam, där partnern Ulrika Messing är styrelseledamot, till ett uppskattat värde av 5 miljoner kronor.

41. NINA JOBS
Formgivare (ny)

Industriell designer med bas i Stockholm. Marknadsför flitigt Sverige och svensk design utomlands, framför allt i Asien, där hon har ett mäktigt nätverk. Har visat ett starkt samhällsengagemang i sitt arbete för att skapa arbetstillfällen inom design i thailändska hantverksbyar.

42. PER GUNNE
Chefredaktör Metro (ny)

Per Gunne ser till att arkitekturen får ta plats i dagspressen. När de andra dagstidningarna placerar arkitekturnyheter i kultur- eller bostadsdelen lägger Per Gunne dem på förstasidan.

43. CILLA ROBACH
Curator Nationalmuseum (28)

Det Nationalmuseum köper in får genast hög status. Cilla Robach har därför makt över hur vi kommer att se på designhistorien i framtiden. Under året som gick var det dock sparsamt med designrelaterade utställningar på Nationalmuseum.

44. OLA ANDERSSON
Arkitekt (35)

Är förutom arkitekt återkommande skribent i Svenska Dagbladet och tidningen Arkitektur. Ola Andersson är delägare i arkitektbyrå A1.

45. PETER KLINKERT
Projektansvarig Ikeas PS-kollektion (41)

Ikea visade vägen 2009 med den hållbara

39

Ett av Johan Celsing Arkitektkontors mest omtalade projekt, Bonniers Konsthall.

PS-kollektionen, vars produkter fortfarande hittar rakt in i folks hjärtan. Och ger prestigefyllda föreläsningssupplag till Klinkert.

46. ANDERS FÄRDIG
Vd och delägare Design House Stockholm (43)

I mars arrangerar Design House Stockholm Desinger's Day in Tokyo och Anders Färdig tillsammans med produkt- och konceptutvecklaren Pia Karlsson träffar unga designers för att prata idéer och produkter. Företaget är en viktig plattform för att visa upp svensk design internationellt.

47. CECILIA NYBERG
Projektledare Stockholm Furniture Fair (47)

Håller ett starkt grepp om Stockholm Furniture Fair som varje år med ett ambitiöst program blivit en viktig sammankomst i branschen.

48. ÅSA JUNGELIUS
Glasformgivare (16)

Åsa Jungelius fortsätter inspirera med nyskapande glaskonst. Lanserade ljuslyktan Snippan på Röhsska Museet i januari och mottog Residences Formpris 2010.

49. LINK ARKITEKTUR
Arkitekter (ny)

Norsksvenska Link Arkitektur gick i januari ihop med Samark Arkitektur & Design. De blir därmed ett av de fem största arkitektkontoren i Norden.

50. INGEGÅRD RÅMAN
Formgivare (44)

Ingegerd Råmans design känner alla igen och hon fortsätter att vara ett av de tyngsta namnen inom svenskt hantverk. Inför julen 2010 handdrejade hon ett femtiotal vaser för Norrgavel.

51. STEFAN NILSSON
Trendspanare (50)

Sveriges mest mediala trendguru som syns i såväl TV:s morgonsoffa som i dagspressen. Driver pr-byrå Trendgruppen och Designgalleriet med Karin Sköldberg.

52. DAVID CARLSON
Formgivare och entreprenör (54)

Det var några år sedan David Carlson sålde sitt möbelföretag David Design och började ägna sig mer åt designteoretiska frågor. Han är mannen bakom föreläsningsserien Designboost, som startade i Malmö men som nu vuxit och intagit såväl den svenska huvudstaden som Milano. Alltid med internationellt intressanta personer som föreläser.

53. MATS NORRBOM
Vd Nyréns arkitekt kontor (51)

Nyréns arkitektkontor finns i Stockholm, Göteborg och Malmö och är ett av Stockholms fem mest aktiva arkitektkontor. 2010 hade de 13 projekt i gång, till ett värde av 939 miljoner kronor.

54. STEN NORDIN
(M) finansborgarråd Stockholm (53)

I den eviga Slussen-såpan har Sten Nordin på sätt och vis tagit tag i rodet. I juni i år kom äntligen (?) genomförandebeslutet för den nya trafiklösningen. Han är också en drivande kraft bakom den nya stadsdelen "Hagastaden" som mer eller mindre knyter samman Stockholm och grannkommunen Solna.

50

Ingegerd Råmans LightShadows, designade för Orrefors.

57

Acnes omtolkning
av klassiska möbler.**55. PER LANDER****Chefredaktör Arkitekten (58)**

Med tanke på den starka kopplingen som finns mellan tidningen Arkitektur och förbundet Sveriges Arkitekter är Per Lander definitivt en maktfigur inom svensk arkitektur.

56. LAILA STRUNKE**Ordförande Sveriges Arkitekter (55)**

Ordföranden för Sveriges Arkitekter valdes utan knussel om för en ny mandatperiod under hösten 2010. Fortsätter att kämpa för en tydligare arkitekturpolitik, förenklad byggprocess och bättre kvalitet på de svenska tävlingarna.

57. IMPERIET ACNE**Med Jonny Johansson och Mikael Skiller (60)**

Det svenska klädföretaget som tagit världen med storm med sina jeans och sin innovativa reklam tog klivet över i möbelbranschen i ett samarbete med Carl Malmsten 2010. Klassiska soffor och fåtöljer fick twistade perspektiv med en utdragen form och kläddes i denim. Designvärlden applåderade!

58. THOMAS SANDELL**Arkitekt (59)**

Thomas Sandell är en arkitekt, formgivare och inredningsarkitekt som är välkänd också utanför branschen, vilket inte så många kan skryta med. Efter utspelet om kallbadhuset i Riddarfjärden 2007 har han dock inte hörts så mycket i debatten. Under året fick hans bidrag till trädhotellet i Harads stor uppmärksamhet och visades bland annat på CNN.

59. MÅRTEN CASTENFORS**Chef Liljevalchs konsthall (49)**

Förutom att vara chef för Liljevalchs konsthall är Mårten Castenfors även chef för Stockholm Konst med uppdraget att placera ut konst i det offentliga rummet i storstaden. Efter den omdiskuterade Ikea-utställningen på Liljevalchs för ett par år sedan har Mårten Castenfors inte varit fullt lika mycket i hetluften.

60. ELISABET ANDERSSON**Journalist (70)**

Journalist på Svenska Dagbladet som skriver initierat om arkitektur och därmed lyfter fram arkitektur och stadsplanering som viktiga frågor i medierna. För det belönades hon med Kritikerpriset 2010.

61. HANS EEK**Arkitekt (61)**

I dag vill alla bygga klimatsmart. Hans Eek införde den energisnåla passivhustekniken i Sverige på 70-talet. Till en början kritiserades tekniken hårt, men Hans Eek gav inte upp och är i dag en av de främsta inom området energieffektiva bostäder.

62. JOHAN LINDAU**Vd Blå station (62)**

Johan Lindau är inte rädd för att säga vad han tycker. Han startade möbelföretaget Blå station med sin pappa redan som 23-åring och tog över vd-posten vid 30 års ålder.

63. ERIK STENBERG**Prefekt KTH (63)**

Prefekten på KTH Erik Stenberg har blivit något av miljonprogrammets riddare. Han förespråkar modernisering, renovering och anpassning av miljonprogramhusens lägenheter. Var initiativtagare till bomässan i Tensta 2006 och har startat en förberedande arkitektutbildning i samma förort för att öka den sociala mångfalden på arkitekt högskolan.

64. OLOF HULTIN**Avgående chefredaktör Arkitektur (33)**

Efter att ha suttit på chefredaktörsposten i drygt 30 år lämnar nu Olof Hultin över stafettpinnen. Till vem är vid denna pressläggning fortfarande inte klart. Vi tipsar dock på att Olof Hultin inte helt kommer att vara utan inflytande i arkitekturvärlden i framtiden heller.

65. KENT JOHANSSON**Vd för Älvsbyhus (ny)**

Som vd för det typhusföretag som säljer absolut flest villor per år i Sverige har Kent Johansson ett stort inflytande över hur människor som väljer att bo i eget hus får sina hem utformade. Den arkitektoniska

kvaliteten kan diskuteras. Själv jämför Kent Johansson gärna sina hus med bildmodeller. Var tionde villa som byggdes 2010 var från Älvsbyhus.

66. BUKOWSKIS**Auktionsfirma (65)**

Anrika auktionsfirman Bukowskis är förmodligen bäst i Sverige på att kränga vintage. Förra året landade omsättningen på 502 miljoner kronor och ett av de dyrare designföremålen som gick under klubban var ett 1920-talsbord av Anna Petrus. Priset landade på 1032 miljoner kronor.

67. PEDER ALTON**Journalist (48)**

Tidigare arkitekturjournalist på Dagens Nyheter, men har nu gått i pension. Peder Alton fortsätter dock att skriva om arkitektur på frilansbasis, bland annat för RUM. Är fortfarande en auktoritet i ämnet. Har en son som är arkitekt på White.

68. ANDERS WILHELMSSON**Arkitekt (52)**

Anders Wilhelmsson är fortfarande aktuell med projektet Peepoo Bag, en sanitetspåse som ska underlätta hygienhantering i fattiga länder i framför allt Afrika och Asien. Han är dessutom känd för att sticka ut hakan när det debatteras frågor som knyter an till arkitektur.

69. STAFFAN BENGTSSON**Avgående chefredaktör Form (57)**

Forms avgående chefredaktör som lämnade tidningen med buller och bång. I sitt sista nummer skrev han en vass ledare, med öppen kritik mot beslutet att slå samman tidningarna Form och Forum. Avrundade samma nummer med en helsidesannons för sitt nya projekt, Bruno. Vän med Mårten Castenfors (59).

70. KERSTIN WESTERLUND**BJURSTRÖM****Vice ordförande ICOMOS Sweden (69)**

Som vice ordförande i Unescos expertorgan för kulturmiljöfrågor antas Kerstin Westerlund Bjurström vara en av orsakerna till att Heike Hanadas förslag till ombyggnad av Stockholms stadsbibliotek skrotades. När planerna stod färdiga genomförde de nämligen en protestaktion. Kerstin Westerlund Bjurström är också en av personerna bakom nätverket Stockholm Skyline som är emot förändring av densamma.

71. CLAES CALDENBY**Professor (68)**

Tidigare redaktören för Arkitektur Claes Caldenby är professor i arkitekturens teori och historia på Chalmers tekniska högskola i Göteborg. Han har även skrivit en bok om Göteborgs arkitektur.

72. ÅKE E:SON LINDMAN**Arkitekturfotograf (ny)**

Sveriges nestor inom arkitekturfotografi. Anlitas av såväl arkitektkontor som inredningsmagasin för att fotografera byggnader och interiörer. Internationellt känd och den som mer eller mindre satt standarden för hur arkitektur ska visas upp.

73. KERSTIN WICKMAN**Professor Konstfack (64)**

Har inflytande över design-Sverige eftersom hon dels är professor i design- och konsthantverks historia på Konstfack, dels har skrivit flera böcker om design som blivit standardverk.

74. JONAS ELDING**Arkitekt (87)**

Arkitekten som flyttade tillbaka till Sverige efter att ha arbetat en tid hos SANAA, bland annat med New Museum of Contemporary Art i New York. Kasper Sahlinomimerad för sitt och kompanjonen Johan Oscarsons Townhouse i Landskrona, ett projekt som fått enorm uppmärksamhet även internationellt.

75. LASSE FOLT**Vd Designorget (75)**

Designorget är en framgångssaga som ständigt utvecklas och lyfter fram nya svenska designers. Mannen bakom framgångssagan är vd Lasse Folt.

76. THOMMY BINDEFELD**Marknadschef Svenskt Tenn (76)**

Smart marknadschef på Svenskt Tenn, som genom samarbeten med unga, hipa namn som Jonny Johansson (57) och Wis design skänkt en ny fräschör åt en svensk designinstitution.

77. ANDERS BODIN**Fastighetsägare (77)**

Stor fastighetsägare i Stockholm med omnejd, som gärna pratar om kvalitativt byggande för egen förvaltning. Senast aktuell som ägare till fastigheterna Skravelberget 7-9 vid Norrmalmstorg, där nya femstjärniga Nobis Hotel numera är inrymt.

78. JOHN LYDHOLM**Vd Strategisk arkitektur (80)**

Tidigt sommaren 2010 invigdes Kungsbrohuset i Stockholm, ett kontorskomplex med hög svansföring när det gäller miljö, och ett projekt som gav Strategisk Arkitektur en hel del publicitet.

79. TYLER BRULÉ**Journalist (71)**

Före detta chefredaktör för Wallpaper, som under slutet av 90-talet mer eller mindre spred propaganda för svensk arkitektur och design i världen. Det arbetet fortsätter han, men nu som chefredaktör för tidningen

Monocle. Har en egen ö med hus i svenska skärgården.

80. JENS FAGER**Formgivare (81)**

Svensk designs guldgosse, som förutom hyllade möbler också har stått för utformningen av loungen på möbelmässan och green house-utställningen på densamma. Är ansvarig för green house även i år.

81. MARIE ARVINIUS**Bokförläggare (73)**

Arvinius förlag, med Marie Arvinus i spetsen, tappar en del av sitt inflytande i och med förlusten av tidningen Form. När Form slås samman med Forum tar också Svensk Form "hem" produktionen. Förlaget fortsätter dock att ge ut böcker inom arkitektur och design.

82. DENNIS DAHLQVIST**Journalist (45)**

Konstkritiker på Svt:s Kulturnyheterna och skribent i Expressen. Arbetar på Beckmans designhögskola som lärare i bland annat designhistoria.

83. CLAES BLOM**Chefredaktör Sköna Hem (83)**

Den numera klassiska inredningstidningen Sköna Hem för ut designvärldens nyheter till den stora massan. Sköna Hem står sig väl, trots enorm konkurrens. Vid rodret står chefredaktören Claes Blom.

84. MARK ISITT**Journalist (84)**

Mark Isitt är arkitekturskribent på framför allt Göteborgs-Posten och tvekar inte att tala klarspråk om vad han tycker om stadsutvecklingen i Sveriges näst största stad. Tidigare också chefredaktör för arkitektur-tidningen Forum.

85. FORM US WITH LOVE**Formgivare (88)**

Trion Petrus Palmér, Johan Löfgren och Jonas Pettersson gjorde succé på möbelmässan förra året med sin uppdaterade sitssäck Swell och lampan Unfold. Succén fortsatte i Milano under våren och vi ser förväntansfullt fram emot nästa projekt från FUWL.

86. CHRISTINA STÅHL**Vd Mio (ny)**

Från Ica till möbelföretaget Mio. Christina Ståhl tog över som vd på Sveriges näst största heminredningsföretag 2007 och har varit med om att fräscha upp varumärket. Låter Mio bli en lite hetare aktör vad gäller design.

87. HEDVIG HEDQVIST**Journalist (91)**

Tung designskribent, som skrivit om design i bland annat Svenska Dagbladet i över 25 ▶

Katrín Greiling bubblar.

5 bubblare**KATRIN GREILING
FORMGIVARE, FOTOGRAF OCH
INREDNINGSARKITEKT**

Katrín Greiling har nyligen flyttat tillbaka till Stockholm efter en tid i Dubai. Hon fick tidningen Sköna Hems utmärkelse Årets möbel 2010 för sin sittmöbel Bidoun och hennes foto har syns i internationella tidningar som Wallpaper. På möbelmässan 2011 står hon för utformningen av designbaren.

**RACHID LESTARIC
INREDNINGSARKITEKT**

Det är inte många som kan skryta med att de kammar hem Guldstolen för sitt första projekt efter utbildningen. Inredningsarkitekten Rachid Lestarcis är en av de få. Han vann utmärkelsen 2010 för sin inredning av restaurangen Bucco Nero i Stockholm.

**FRANSON WRELAND
ARKITEKTER**

De är inte så stora, men deras projekt väcker uppmärksamhet. Arkitekterna Per Franson och Mattias Wreland blev årets arkitekter i Residence och utnämnda till "rising star" i boken Architects av Julio Fajardo.

**ANNELI STRÖMBERG FATTY
PUBLIK CHEF ARKITEKTURMUSEET**

I och med Arkitekturmuseets utvidgade uppdrag har man också anställt ett antal nya personer. Anneli Strömberg Fatty får den utmanande uppgiften som publik chef. Hon kommer senast från en tjänst som kommunikationsansvarig på Riksställningar.

**EMMA JONSTEG
ARKITEKT**

En futuristisk skyskrapa på Birger Jarlsgatan. Ett nytt slott till kronprinsessan Victoria. Det kommer ständigt spännande förslag från arkitekterna på Utopia. En av grundarna, Emma Jonsteg, tvekar heller inte att säga vad hon tycker i debatter om framtidens stadsbild.

66

Anna Petrus
bord från
1920-talet.

88

Annika Rembe har tagit över efter Olle Wästberg på Svenska Institutet.

de som åker ut

KRISTINA ALVENDAL
PER KALLSTENIUS
BJÖRN JAKOBSON
TORUN HAMMAR
OLLE WÄSTBERG
BERNT GUSTAVZON
KENNETH JOHANSSON
GABRIEL WIKHOLM
PRINS CARL PHILIP
CAROLINE HEIROTH
JAN ÅMAN
SOFIA SCHÖRLING HÖGBERG
ERIK NISSEN JOHANSEN
PG NILSSON
LENA PATRIKSSON
KRONPRINSESSAN VICTORIA

år. Dessutom författare till ett flertal böcker i ämnet. Uppskattad medarbetare i Sköna Hem, Form och Vi.

88. ANNIKA REMBE **Generaldirektör Svenska institutet (ny)**

Olle Wästbergs efterträdare på posten som generaldirektör för Svenska institutet är Annika Rembe. Hon kommer senast från posten som generalkommissionär för den svenska kommittén för Sveriges deltagande i Expo 2010 i Shanghai. Hon tillträdde i oktober förra året och framtiden får utvisa om hon får styr på Svenska institutet.

89. MADELEINE SJÖSTEDT **(FP) kultur och idrottsborgarråd (92)**

Kanske mest känd för att ha meddelat arkitekten Heike Hanada att hennes vinnande förslag till nytt stadsbibliotek skulle skrotas via sin (svenskspråkiga) blogg. Är nu aktuell med ett, redan ganska kritiserat, utspel om ett nytt operahus i huvudstaden.

90. PETER KJAER **Rektor Arkitekturhögskolan Umeå universitet (97)**

Den tidigare rektorn på Arkitekturhögskolan i Århus, Danmark, är numera rektor för Sveriges senaste tillskott bland arkitekturutbildningarna – Arkitekturhögskolan i Umeå. Skolan ligger inte under någon teknisk fakultet, som landets andra tre utbildningar i ämnet, i stället kommer man att koncentrera sig mer på att sammanföra arkitektur med det konstnärliga uttrycket. 250 elever kommer att studera vid skolan.

91. DANIEL GOLLING **Chefredaktör Form (96)**

Tidigare chefredaktören för Forum får nu ta över rodret för nya Form, tillsammans med Ewa Kumlin (33). Delat ledarskap är dubbel glädje?

92. MAGNUS LARSSON **Arkitekt och föreläsare (ny)**

Londonbaserade arkitekten Magnus Larsson har blivit uppmärksammas för sitt projekt DUNE, där arkitekturen skapas genom bakterier, samtidigt som ökenspridningen minskas. Han är också en uppskattad föreläsare på sajten TED, den intellektuella elitens mötesplats, och ett namn att räkna med i framtiden.

93. KJELLGREN KAMINSKY **Arkitekter (93)**

Ett ungt Göteborgsbaserat kontor, som består av arkitekterna Fredrik Kjellgren och Joakim Kaminsky. Ger sig gärna in i debatten om en hållbar stadsutveckling och har ritat typhus i passivhusteknik. Under 2010 startade de forskningsprojekt om hållbar

renovering av miljonprogrammen och textila fasader.

94. ANNA KRAITZ **Formgivare (ny)**

Etablerad formgivare som genom åren gett oss design som golvlamporna Anna och fåtöljen Beatrix. Fick ett rejält medialt uppsving med soffan Mama Look, som lanserades 2010 och blev därmed ett namn som inspirerar många.

95. INGRID SOMMAR **Journalist och författare (99)**

Arkitekturskribent som numera rapporterar om arkitektur från södra Sverige i bland annat Sydsvenska Dagbladet. Har även skrivit ett stort antal böcker om arkitektur, design och kaféliv i Europa.

96. UGLY CUTE **Arkitekter och formgivare (ny)**

Unga, lätt avantgardistiska arkitekter och formgivare som senast var aktuella med pyramidformade mötesrum på jeansföretaget Cheap Mondays kontor och att bygga in Bukowskis (66) i en lego-liknande fasad.

97. NÄTVERKET YIMBY **Yes in my backyard (98)**

Fristående grupp arkitektur- och stadsplaneringsentusiaster med smart medie-strategi, vilket gör att deras åsikter både syns och hörs i debatten och att de blir lyssnade på. YIMBY älskar höga hus och en förtätad stad. Har antagligen större makt än vad man tror vid första anblicken. Sägar sig vara politiskt obundna men tycks luta en aning åt höger.

98. BJÖRN DAHLSTRÖM **Formgivare (94)**

Prisbelönt industridesigner och jurymedlem för formpriset Design S. Han har även varit professor på Konstfack och undervisat i design på Beckmans.

99. EVA ENGSTRAND **Rektor för HDK (95)**

Rektor på Högskolan för design och konsthantverk i Göteborg. Under 2010 såg hon bland annat till att högskolan fanns representerad på "Young creators for a better city and a better life" i Shanghai.

100. KENT WIDDING-PERSSON

Styrelseordförande Hardford (78)

Mannen bakom Hardford, ett företag som utvecklar varumärken inom hudvård och kosmetik. Kent Widding Persson har ett stort sportintresse och satsar stort på den nya idrottsarenan som riktar sig enbart till kvinnor som ska byggas i Malmö inom två år, ritad av danske Bjarke Ingels. ■